

איש לרעהו

לקט אמרות
חז"ל, רעיונות,
עובדות והנהגות,
פגדולי ישראל,
על מדות טובות
שפביאות
לאהבת הזולת,
הנלפדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
© אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס
בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל

רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש יב שבט תשס"ח שבת - ירושלים 4:24 תל-אביב 4:39 חיפה 4:28 מוצ"ש - ירושלים 5:40 תל-אביב 5:41 חיפה 5:39

פרשת בשלח

ענוה וביטול עצמי

מעלה לאדם אשר עם כל גדולתו
נוהג בענוה ומבטל עצמו בפני זולתו!

נלמד מהפסוק: "ונחנו מה כי תלינו עלינו" (פרק טז-ז)

ואמרו חז"ל: אמר להם הקב"ה לישראל חשקני בכם שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה אתם ממעטין עצמכם לפני. נתתי גדולה לאברהם, אמר לפני "ואנכי עפר ואפר". למשה ואהרן, אמרו "ונחנו מה". לדוד, אמר "ואנכי תולעת ולא איש". עוד אמרו: גדול שנאמר במשה ואהרן יותר ממה שנאמר באברהם, דאילו באברהם כתיב "ואנכי עפר ואפר" [יש בהם ממשות כלשהי] ואילו במשה ואהרן כתיב "ונחנו מה". ואמר רבא... אין העולם מתקיים אלא בשביל משה ואהרן. כתיב הכא "ונחנו מה" וכתוב התם "תולה ארץ על בלימה" (חולין פט.).

תיבת "מה" שאמר משה, מסמלת את מדת הענוה. מכאן כתב רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל (בספרו "בניהו") רמז לאמרת חז"ל (פסחים סו): "כל המתיהר אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו". נמצא, שהחכמה תלויה ועומדת בכוחה של הענוה שמתבטאת ב"מה", וזה נרמז במלה "חכמה" שהיא ב"כחמה" שרק אם יש ענוה יש חכמה.

רש"י מביא בתחילת פרשת "בהר" את שאלת חז"ל "מה ענין שמיטה אצל הר סיני? ניתן למצוא את הקשר בין שמיטה להר סיני במדת הענוה. כשם שהר סיני נבחר ע"י הקב"ה כהר שעליו תינתן התורה, משום ענוותנותו ושפלותו ביחס לשאר ההרים, ואשר מאותה סיבה ניתנה התורה ע"י משה רבינו העניו מכל אדם.

כך גם מצות שמיטה דורשת היא מבעל השדה את מדת הענוה. שכן רק אדם שמכיר בשפלותו ובאפסיותו, ויודע שכל ברכת שדהו אינה מכוחו ועוצם ידו אלא מברכת הבורא ית"ש, הוא שיכול לעמוד בגבורה ולהוביר את שדהו כמצות הבורא. וכבר הגדירו חז"ל את האדם שמצטיין במדת הענוה בלשון זו "אם שמים אדם עצמו כמדבר זה שהכל דשין בו, תלמודו מתקיים בידו" (ערובין נד.). גם במצות שמיטה מפקיר אדם את שדהו כמדבר שהכל דשין בו. אדם שמסגל תכונת ביטול זו ביחס לעצמו, יכול ליישמה גם לענין קיום מצוות שמיטה בשדהו.

כוחה של ענוה

כ"ק אדמו"ר מבאבוב רבי בנציון הלברשטאם זצ"ל (בעל קדושת ציון) היה מקושט להפליא במדת הענוה והצנע לכת. אם כי למראית עין לבש מלכות ותפארה, הרי בפנימיות נפשו היה מלא התבטלות ורוח נשברה בבחינת "ונחנו מה".

והנה מעשה שארע בימי מגוריו בטשיבין: רב העיר הגאון רבי דב בעריש ויידנפלד זצ"ל (בעל דובב מישרים) הזמינו להשתתף בסעודת "שבע ברכות" שערך בביתו לרגל נישואי בנו רבי ישראל יוסף ז"ל עם בתו של הגר"מ זמבא הי"ד. והנה באמצע הסעודה שלף רבי בנציון מעות מכיסו ואמר לחתנו רבי משה סטמפל, שנתלווה אליו, כי ישלח מישהו להביא חבית שיכר לשתות.

לשמע דבריו, התפלא המארח רבי דב בעריש ושאלו: "הלא אנכי הוא בעל השמחה והכינותי לכל המסובין מאכלים ושתייה כדת, למה ישלח מר להביא עוד משקה?"

השיבו האדמו"ר: "איתא בתוספות, כי מדרך האורח ליתן משקה לבני הבית! על כך הגיב גאב"ד טשיבין בפסקנות, לפליאת כל הנוכחים, "היכן יש תוספות כזה בש"ס"? החריש האדמו"ר ולא השיבו, אך בכל זאת המתין שיביאו משקה וחילק לכל המסובין, מבלי לפרש טעמו ונימוקו.

אחרי זמן כשהגיע הרב מטשיבין לדברי התוספות במסכת כתובות (דף נז ע"ב ד"ה השתא) האומרים כי דרך האכסנאי להשקות לבני הבית כדי למצוא חן בעיניהם" התרגש מאוד בהיווכחו שהצדק עם האדמו"ר, והתפעל ביותר מן העובדה ששתק ולא השיב לו אז מאומה.

הרב מטשיבין, בטוהר לבו, לא עצר ברוחו ומיד בשיעור הראשון שמסר לפני תלמידיו בישיבה, עמד וסיפר להם דברים כהוויתן, בהוסיפו לאמר:

רוצה אני לפרסם בזה כי דברי התוספות נשכחו אז מלבי, והרבי מבאבוב ברוב ענותנותו הוא "מהנעלבין ואינם עולבים" שעליהם הכתוב אומר "ואוהביו כצאת השמש בגבורתו". ולא עוד אלא ששקולה בעיני גבורה נפשית זו שהתאפק ולא גילה אז את מקום ה"תוספות" - יותר מכה וכמה אותות ומופתים..." **מרבצי תורה מעולם החסידות**

העלוץ כוקדש לכבוד ולזכות

ר' מאיר בן ר' שלום זכרית רחל, רעיותו והילדים חדוה, יאיר, פעיון, הלל, שרה ונעמי נ"י

השי"ת יברכם בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות

אמן נצח סלה ועד

לבטוח בה' שיספק לו כל צרכו. ישמח בחלקו ולא ידאג דאגת המחר!

נלמד מהפסוק: "הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו" (פרק טז"ד)

ופירש רש"י (מהמכילתא): דבר יום ביומו - צורך אכילת יום, ילקטו ביומו, ולא ילקטו היום לצורך מחר. עוד אמרו חז"ל (במכילתא): דבר יום ביומו - מי שברא היום ברא פונסתו, מכאן היה רבי אלעזר המודעי אומר: כל מי שיש לו מה יאכל היום, ואומר מה אוכל למחר, הרי זה מחוסר אמנה."

אמרו חז"ל בגמרא (סוטה מח): "כל מי שיש לו פת בסלו ואומר מה אוכל למחר. אינו אלא מקטני אמנה". שאל הגאון רבי יוסף חיים מבגדד זצ"ל (בספרו בן יהודע): מדוע רק "מי שיש לו פת בסלו", והרי גם אם אין לו פת בסלו צריך לבטוח בהש"ת שיזמין לו כל צרכיו ולא לדאוג מה יאכל למחר?

ותירץ ה"בן יהודע", כי אם אין לו פת בסלו נמצא שהוא רעב, ובמצב כזה אין להאשימו על כך ששאל מה אוכל למחר, שהרי אין אדם נתפס על צערו, אך אם יש לו היום פת בסלו ואינו רעב, יש עליו תביעה מדוע דואג את דאגת המחר אחרי שרואה בעצמו שהקב"ה מספק לו יום יום כדי צורכו.

עפ"י יסוד ה"בן יהודע" נוכל להבין פשר דברי חז"ל הידועים: "קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף" - "קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף" וידועה התמיהה: איזה קושי יש דוקא באלו יותר מכל הענינים שבבריאה, ומה שייך קושי כלפי הקב"ה?!

אכן לאור האמור נוכל ליישב כך: כשבני ישראל היו שרויים בתוך תוככי צרת השעבוד במצרים, גם כשראו את המכות ניחתות מאת ה' על מצרים, אי אפשר להאשימם בחוסר אמונה, שהרי אין אדם נתפס על צערו. אך כשישראל מגורשים ממצרים כבאלו אותות ומופתים, ובכל זאת עומדים מודאגים על שפת הים, כאן כבר יש עליהם תביעה, הרי ראייתם כח ה' להוציא אתכם שלא כדרך הטבע, מדוע דואגים אתם דאגת המחר? עליכם להאמין ולבטוח בה' שהרי ראייתם שהוא כל יכול! וכשחסר באמונה, קשה להושיעם, כפי שמצאנו בהרבה מקומות שהקב"ה מטיב עם מי שמכיר בטובה, וכשאינו מכיר בטובה צריך גבורה מיוחדת להטיב עמו.

מעתה מובן היטב: אחרי כל הניסים והנפלאות שמלויים את האדם, בהשגחה פרטית, מלידתו ועד התבגרותו, ובכל זאת - טבעו של אדם - כאשר מגיע עת זיווגו וצורך פונסתו, דואג היאך יכול הש"ת להתאים לו זיווג ולסדר לו כל צורכו, דאגה זו, שאינה במקומה, קשה מאד בעיני הקב"ה. ואז: קשה להעניק לאדם כזה מזונותיו וזיווגו, כאותו קושי שהיה בקריעת ים סוף כמשנ"ת.

אמונה תמימה ובטחון מופלא...

סיפר הגאון רבי רפאל דוד אויערבאך זצ"ל: מעשה בשתי משפחות שבאו בקשרי שידוכין. נכנסו שני המחוננים יחדיו אל החזון איש לקבל ברכתו ועצתו כיצד יחלקו ביניהם את נטל ההוצאות של הדירה והחתונה.

פנה החזון איש למחותן האחד ואמר לו: "אתה תקבל עליך הוצאות הדירה!"... ומיד פנה למחותן השני ואמר לו: "אתה תקבל עליך הוצאות החתונה והרהיטים לדירה". לאחר ש"התאושש" המחונן הראשון משמיעת ה"משימה" שהוטלה עליו שאל את החזון איש: "רבי, הרי אין ביכולתי להשיג כלל הוצאות בסדר גודל כזה?"

השיב לו החזון איש: "וכי סבור הנך שאתה הוא הנותן, הרי הנותן הוא הקב"ה ואתה רק שליח לבצע את הדבר, ואם כן מה איכפת לך שמיניתי אותך שליח על ענין הדירה... אך אם אתה דוקא מתעקש ואינך רוצה להיות שליח על ענין הדירה אלא על פחות מכך, אם כן אני מחליף את השליחות..."

ואז, לתדהמת המחונן השני, פנה אליו החזון איש ואמר לו: "עכשיו אתה תהיה שליח לענין הדירה, והמחותן הראשון יהיה שליח על ענין החתונה והרהיט..."

המחותן השני שהיה פיקח אמר לחזון איש: "אם הרב ממנה אותי שליח על ענין הדירה, מדוע לא יזכה אותי ביותר מזה..." נענה החזון"א ואמר: "באמת אתה צודק, על כן ממנה אני אותך שליח על הכל!... גם על הדירה וגם על החתונה והרהיט..."

המחותן הראשון ששמע עד עתה בשקט את כל הדושיה, הרגיש אי-נעימות ובושה. הוא פנה לחזון איש ואמר: "רבי, על החתונה והרהיט אני כן מסכים להיות שליח."

אמר לו החזון"א: "כבר אחרת את המועד והמחותן השני זכה כבר בשליחות על הכל!" וכך הוי. המחונן השני הצליח בכל אשר פנה, והשיג את הכסף לכל ההוצאות שלא כדרך הטבע...

מעשה איש

אימתי אין צריך לעשות "השתדלות"?

כ"ק אדמו"ר רבי יחזקאל משינאוה זצ"ל (בעל הדברי יחזקאל) שידך את אחת מבנותיו, וכמובן היו צריכים כסף רב להוצאות הנישואין, התאוננה הרבנית בפני בעלה כי הנה מועד החתונה הולך וקרוב ועדיין אין לה מאומה. אמר לה הרבי כי אין לו מעות ואין בידו לעזור.

יום אחד הגיע אחיו של רבי יחזקאל הרה"צ רבי דוד מקשאנוב זצ"ל לבקרו, ביקשה ממנו הרבנית שיבקש מבעלה שישגי ממון לצרכי הנישואין, והוסיפה לספר כי מאז שבאה בתם בקשרי השדוכין, עוד הוסיף בעלה יותר ויותר בלימוד התורה, עד שאין לו רגע פנוי לדאוג לצרכי החתונה הקרבה ובאה.

השמייע רבי דוד את כל תלונות הרבנית בפני אחיו רבי יחזקאל. השיב לו האדמו"ר משינאוה: "ומה אוכל לעשות? אני בוטח בהש"ת שבוודאי ישלח לנו את עזרתו בקודש". אמר לו אחיו: "והרי יש חובת השתדלות כלשהי, ואילו אתה עוד הוספת שיעורי תורה. ואפילו ההשתדלות שהורגלת לעשות בעבר, אינך עושה!"

השיב לו רבי יחזקאל: דע לך שטעות גדולה רווחת בעולם, אנשים חושבים כי כשיש דאגה קטנה להוצאות מעטות אזי די להם בהשתדלות מועטה ושמים יותר בה' מבטחם, ואולם כשיש להם צורך בהוצאות גדולות עליהם להכפיל השתדלותם עשרת מונים ומאבדים את בטחונם בה'.

אבל לאמיתו של דבר, הגישה צריכה להיות הפוכה מזו, אם הדאגה היא על ענין קטן, שאפשר להעזר עפ"י דרך הטבע, אזי מותר להשתדל בעצמו כמו שנאמר "וברכתך בכל אשר תעשה". אבל אם עומד לפנינו ענין גדול שהוצאותיו מרובות ואי אפשר להיות נעזר לגביו בדרך הטבע, אר"א אין לו אלא להשליך לגמרי על ה' יהבו ולבטוח רק בהש"ת שהוא יעשה לו הכל כמו שנאמר "בטח עליו והוא יעשה" (תהלים ל"ד), שהרי ממילא אין ביד האדם לעשות מאומה.

על כן - הפטיר האדמו"ר משינאוה - ככל שיותר נתברר לי מהרבנית גודל ההוצאות של צורכי נשואי בת, הבנתי שאין לי כל סיכוי להשיגם בדרך הטבע, וממילא פטור אני מכל השתדלות ועל ה' אשליך יהבי, וממילא נותר לי יותר זמן פנוי לעסוק בלימוד התורה הקדושה.

אמירה יפה - דברי שלום

להאמין בכוחם של חכמי התורה. להשמע להוראתם ולעשות כעצתם!

נלמד מהפסוק: "ויעשו כן" (פרק יד-ה)

וכתב רש"י: להגיד שבחן, ששמעו לקול משה ולא אמרו היאך נתקרב אל רודפינו, אנו צריכים לברוח, אלא אמרו: אין לנו אלא דברי בן עמרם! (מכילתא).

כבר כתבנו בעבר ש"אמונת חכמים" לא תתכן אצל האדם אלא אם כן מכיר הוא בערכם הנעלה של חכמי התורה. מכיר הוא את מעלתם הנשגבה ואת סגולתם המיוחדת, רק כך יוכל להנות לאורם ולהשמע להוראתם. רק באופן זה יוכל ללמוד ולקבל מהם.

בגמרא (בבא קמא דף כ.) מסופר על רב חסדא ששאל שאלה את רמי בר חמא. אך רמי בר חמא לא השיב לו מיד על שאלתו אלא אמר לו "לכי תשמע לי" כלומר: קודם תשרת אותי בדבר-מה, ורק אחר כך אענה לך. ואכן, מיד נטל רב חסדא מטפחת וכרך לו על ידו לשם שמוש.

ולכאורה צריך להבין הנהגה זו של רמי בר חמא: איזה קשר יש לשימוש שעשה לו רב חסדא עם התשובה על שאלתו?

ביאר זאת הגאון **רבי שמעון שקאפ** זצ"ל בשם גיסו (בהקדמתו לספרו **שערי יושר**): רמי בר חמא הבין שעליו ללמד את רב חסדא ענין נשגב ועמוק, לפיכך לא רצה רמי בר חמא להתחיל בהרצאת הדברים לפני שתתברר לו מדת ההשתוקקות של רב חסדא ללמוד ולקבל ממנו, כתלמיד לרבו, בהתבטלות מוחלטת, שזה תנאי להבנה מושלמת. על כן ניסה אותו ע"י שימשנו כמו תלמיד המשמש את רבו.

והוסיף רבי שמעון בהטעמת הדברים: אדם שחפץ לקנות דברי תורה עמוקים הנדרש להם עיון ויגיעה, צריך דבר ראשון להכיר במעלת הרב שמלמדו, שאם לא יבין בראשונה, יתלה את החסרון בעצמו ולא ברבו. ואז יוסיף להתאמץ ולהתייגע כדי להבין, אבל אם אינו מעריך מספיק את מעלתו של המלמד, גם ההסבר ששומע, אינו חשוב דיו כדי להתאמץ ולהתייגע עליו וממילא ישאר באי הבנתו ואז עלול לחלוק ולבטל את דברי הרב.

נמצאנו למדים, שגם לכל תלמיד מן המניין, כדי שיוכל ללמוד ולקבל מרבו, נדרשת לו מדה יפה של אמונת חכמים.

בזכות האמונה בצדיק

מעשה באשה עקרה שהפצירה בכ"ק אדמו"ר מויז'ניץ (בעל האמרי ברוך) שיברכה להפקד בפרי בטן. היא לא הסתפקה בברכה אלא דרשה הבטחה מפורשת. בלעדיה, אינה יוצאת מחדרו! הבטיחה הרבי.

אמונתה היתה כה איתנה, שמיד פנתה לקנות את כל צרכי התינוק... ואכן, כעבור שנה ילדה. באו ובשרו לרבי. אמר: "כסבורים אתם שזה מופת שלי? אמונת הצדיקים שלה פעלה שנפקדה!"

באהלי צדיקים

כוחם של חכמי התורה

מעשה בתלמיד חכם שנכנס אל הגאון רבי **יעקב ישראל קנייבסקי** - **הסטייפלער** זצ"ל וסיפר לו אודות צרתה של אשה הסובלת מרורות מבעלה, והנה עתה צרתה הכבידה כאשר הלה ברח מביתו לשדה התעופה ומתכוון לברוח הלילה לחו"ל...

התקומם הסטייפלער וזעק: "הוא רוצה לעגן אותה? בשום אופן! יש זמן עד למחר"... מתוך אמונת חכמים יצא הלה מביתו כשהוא סמוך ובטוח כי דבריו יתקיימו במלואם כפי שהורגל בעבר.

והנה באותו לילה התקשרו אל בית האשה מחברת התעופה להודיע כי הנסיעה שתוכננה לצרפת בלילה הזה נדחתה למחר. תיכף ומיד נקטו העסקנים בכל הפעולות הנצרכות והוציאו צו יעויב יציאה מהארץ.

תולדות יעקב

קוראים נכבדים! האם ידעתם?

"ביקשו מלאכי השרת לומר שירה, אמר הקב"ה, מעשי ידי טובעין בידם ואתם אומרים שירה?" (מגילה י:) ותמוה: הרי נאמר (משלי יא"י) "באבוד רשעים רינה" ומדוע נתבעו המלאכים?

על איזו מדה טובה כותב ה"מאירי" שהוא מבטיח לאדם המצטיין בה ש"השי"ת יגאלהו בעולם הזה במשובחת שבהצלחותיו, באשה משכלת ובנים הגונים"...

לדעת בעל ה"משך חכמה", איזו זכות מיוחדת היתה לאשה השונמית שבגללה הצליח אלישע להחיות את בנה, ואשר זכות זו יכול להשיג כל אחד מאתנו?

"יח קללות קילל יהושע את ישראל" (חגיגה יד.). מדוע - לדעת הגר"ח שמואלביץ זצ"ל - הקללה החמורה ביותר - שלא יכול להיות גרוע ממנה - היא "יראהו הנער בזקן"...

מה מפסיד אדם שדואג את דאגת המחר?

מה נלמד מהפסוק "עקב ענוה - יראת ה'" (משלי כב"ד) האם נלמד שענוה גדולה מיראת ה' או שיראת ה' גדולה מענוה? מדוע סירב רבי שלמאן מוצפי זצ"ל לקבל ממעסיקו לשעבר, מתנה סך אלפיים דינרים כהוקרה על עבודתו הנאמנה?

איזה נימוק מקורי נתן האדמו"ר מאוורוב לסרובו התקיף לעבור מדירתו הצרה לדירה מרווחת יותר?

כיצד הצליח החזן איש להציל ילד חילוני כבן שתים עשרה, שחלה מאוד והרופאים כבר נתייאשו מחייו?

איך פתר הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א את בעייתו של ילד שהגיע לגיל ארבע וחצי שנים ועדיין לא דיבר?

על שאלות אלו ועוד רבות אחרות, תוכלו למצוא תשובות מעניינות בספר המבוקש **איש לדעהו**

(פרשת בשלח: עמודים קפג - רלא) ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות לפרטים: 02-5869073

בין איש לרעהו

ומי כעמך ישראל

סיפורים בני זמננו

"גורל הצדיקים"

"בהגרלה הראשונה זכה..."

תם העניין.

לפתע קם הילד הזוכה והכריז שהוא מוותר על הפרס השני! הוא ביקש לערוך שוב הגרלה בשלישית על מנת לתת סיכוי לילד נוסף לזכות.

המנהל שמח מאוד על הצעד הנדיב שלו, ושיבח אותו על כך בפני כל ילדי הכיתה.

"בהגרלה השלישית זכה..." הכריז שוב המנהל ונקב בשמו של הילד שזכה בשתי ההגרלות הקודמות!!!

הפעם כבר היה ברור לכולם שלא מדובר ב'מזל' מקרי - אלא ביד אלוקים!

ככל התלמידים, היה גם המנהל מופתע מאוד. אך בשונה מכולם הוא ביקש לתרגם את ההפתעה למשהו מעשי: "בא נציץ לפנקס מעשי החסד של הילד הזוכה" הציע המנהל "אולי נמצא שם את ההסבר לתופעה המופלאה שהתחוללה מול עינינו".

המנהל פתח את הפנקס, דפדף, ואז עצרה אצבעו במקום מסוים תוך כדי שהוא מכריז: "אכן, כנראה זהו המעשה שבגיננו זכה התלמיד בהגרלות באופן רציף".

* * *

הסיפור התרחש הרבה שנים לפני שהכיתוב "MADE IN CHINA" השתלט על כל מוצרי הצריכה שלנו. בימים ההם לא יובאו מוצרים וצעצועים זולים מסין הרחוקה, ומחירי המוצרים היו יקרים.

במצב נתון זה הרי שלא לכל ילד ב'קמניץ' הייתה מטרייה - וודאי שלא חדשה! מיודענו - הזוכה הנצחי בהגרלות - קיבל באותו חורף מטרייה חדשה, אותה הוא מאוד אהב. כאשר ירד הגשם הראשון הוא התלהב שכעת יוכל להשתמש במטרייה, אלא שבדיוק אז 'נתקעה' בביתם העוזרת במשק הבית - שלא צפתה את ירידת הגשם. היא רצתה לצאת לביתה, אך לא הייתה בידה מטרייה.

מיודענו לא היסס והושיט לה את המטרייה החדשה והאהובה שלו!

"מעשה כזה הוא מאוד מיוחד!" סיים המנהל באזני התלמידים "זכעת אנו גם מבינים מה התרחש כאן עם ההגרלות..."

* * *

השבוע חל ה'ארציט' של המנהל - הלוא הוא המחנך הבלתי נשכח הרה"צ רבי ליפא זילברמן זצ"ל.

נשלח ע"י תלמידו מ.ו. ירושלים

ההתרגשות גאתה בקרב ילדיה הירושלמיים של הכיתה. במושגי השפע של ימינו, קשה לצייר ספר בודד כ'פרס הגדול' אשר מוגרל בתום תקופת 'מבצע' חינוכי. אך לפני 32 שנה המציאות הזו הייתה בהחלט אפשרית. מה גם אם ניקח בחשבון שהתרגשותם של ילדים אינה קשורה בהכרח לערכו הכספי של הפרס - אלא ל מי יזכה בפרס!

* * *

היה זה בשנת תשל"ו, השנה בה מונה מנהל חדש לתלמוד תורה 'קמניץ' בירושלים. מיד כאשר נכנס לתפקידו פתח ב'מבצעים' שונים, מתוך מגמה להטמיע ולחזק בקרב החניכים נושאים ותחומים שונים. בתקופה מסוימת נערך מבצע 'מצווה יומית', בה נדרשו הילדים ללמוד מצווה ליום. כמו כן נערך מבצע 'מצווה שבועית', בה נדרשו הילדים להתחזק במצווה מסוימת באותו שבוע.

באחד השבועות נבחרה מצוות ה'חסד' כמצווה בה יש להתחזק. (כמדומה שמבצע זה התפרס על פני שבועיים, ולא רק על פני שבוע אחד). לקראת מבצע החסד חולקו לילדים פנקסים, בה היה עליהם לרשום את מעשי החסד שהם 'אספו' בתקופת המבצע.

עם תום תקופת המבצע נדרשו הילדים למסור את פנקסיהם למנהל. כל מי שמסר את פנקסו, נכנס לשתי הגרלות שנערכו על שני ספרים (כנראה שמאחר שמבצע זה נמשך על פני שבועיים, ערך המנהל שתי הגרלות במקום אחת).

ביום ההגרלה נכנס המנהל לכיתה. תחילה דיבר בשבח מידת החסד, ובשבחם של תינוקות של בית רבן שאספו במשך שבועיים מעשי חסד ראויים לציון. עם תום דבריו ניגש לערוך את ההגרלות בעוד ההתרגשות בכיתה הצפופה הולכת וגואה.

"אין די ערשטע הגרלה האט זוכה געווען..." (=בהגרלה הראשונה זכה...) וכאן נקב המנהל בשמו של הילד שזכה בהגרלה. "שמחנו איתו" משחזר שולח הסיפור את תחושת ילדי הכיתה במרחק של 32 שנה "ומיד ניגש המנהל לערוך את ההגרלה השנייה שאף הוא נערך על ספר".

"בהגרלה השנייה זכה..."

התדהמה בכיתה הייתה מוחלטת כאשר המנהל שב והכריז את שמו של הילד שזכה בהגרלה הראשונה!

הכיתה הייתה כמרקחה, אך כולם הבינו שאת הנעשה אין להשיב. מזלו של אותו ילד שיחק לו פעמיים ובזה, לכאורה,